

[Gert Petersen.]

meget — afgørelserne til en fordyrende rente, til spekulationer på markedet og til snævre driftsøkonomiske overvejelser, som ofte strider mod samfundets interesser.

En begyndelse til et sådant ægte spor-skifte ville det være at nationalisere Nationalbanken, så dens politik for alvor blev dette tings ansvar, oprette offentlig repræsentation i alle pengeinstitutters ledelser — det er det eneste, man åbenbart gør i denne omgang — statsovertage al lovpligtig forsikring og livsforsikring, skærpe kontrollen med andre forsikringsselskabers anbringelse af midler og endelig oprette et styrende organ for kapitalmarkedet under økonomi-steren og under ansvar over for folketin- get, som fastlægger generelle retningslinjer for hele kreditpolitikken.

Hvis regeringen også er for beskeden til at gå i gang med en sådan reform trods, hvad jeg gerne vil minde om, de store ord i socialdemokratiets 4 års program forud for dette folketingsvalg, vil vi pege på de styringsmuligheder — og vi mener, at der er aktuelt behov for at anvende dem — der ligger i en obligationsrationering, i et direktiv til bankerne om hovedlinjerne for deres udlåns- virksomhed og i en stramning af pantebrevsmarkedet ved hjælp af et tinglysnings- loft.

Der er altså flere muligheder, maksimale som minimale, men ingen af dem, bortset fra samfundsrepræsentationen i bankerne, er berørt i åbningstalen. Men lad os nu se. De minimumsforslag, som jeg her har nævnt, kan jo ikke være fremmede for 4 års programmets forfattere, mindst af alt for den nye statsminister.

Man kunne indvende, at en sådan styring af investeringerne strider mod Romtraktaten. Men under den store debat hævdede socialdemokratiet, at vi fortsat vil kunne indrette vort samfund, som vi vil. Jeg havde mine tvivl og har det stadig væk, men jeg vil gerne tage socialdemokratiet på ordet: hvis en sådan reform skulle føre til konflikt med fællesskabsmyndighederne,

skal socialistisk folkeparti yde socialdemo- kratiet sin varmeste støtte under en sådan konflikt for at bevare vore muligheder for at indrette vor økonomiske styring, som vi selv måtte ønske det.

Af åbningstalen fremgår, at regeringen fortsat er optaget af spareproblematikken, og det er en naturlig ting. Vort principielle syn på den sag er, at det offentlige apparat, den offentlige administration m. m., opret- holdes i kraft af produktionen og de mange mennesker, der er beskæftigede i den. De har naturligvis krav på, at de midler, de af- leverer til fællesskabet, ikke soldes op. Kra- vet om sparsommelighed i administrationen, om fuld udnyttelse af ressourcerne i det of- fentlige apparat, er også et socialistisk krav, og det suppleres meget godt af kravet om mindst muligt omsvøb og småligt bureau- krati.

Men vi advarer imod, at man forveksler et krav om de mindst mulige omkostninger ved administrationen af de samfundsmæs- sige ydelser med et krav om generel nedskæ- ring af selve disse ydelser. Hvis det er det sidste, det drejer sig om, må SF melde fra. Den offentlige sektor har efter vores opfat- telse til opgave at spille en stor rolle som solidarisk garant for borgernes velfærd og tryghed og som en kanal til omfordeling af samfundsrigdommen og udjævning af for- skelle. Det er ud fra disse udgangspunkter, SF tager stilling i sparedebatten.

Men det forekommer også os helt indly- sende, at der kan spares. Meget offentligt byggeri udformes ud fra prestige hensyn. Forholdet mellem stat og kommune er sta- dig sådan, at en samlet styring og dermed en fornuftig udnyttelse af ressourcerne gøres vanskelig.

Jeg vil også pege på et felt, som nævnes meget lidt i sparedebatten, men hvor det er mig helt ubegribeligt at man stadig øser penge ud, nemlig militæret. Det danske mi- litær er en overflødig luksus, om noget er det, og det bliver det ikke mindre på bag- grund af den almindelige afspænding, der er i gang. Al sparediskussion får et lidt latter-